

УДК 069.5:94(477.86)

МУЗЕЇ ПОКУТТЯ ТА ЇХ МІСЦЕ В ЗБЕРЕЖЕННІ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ КРАЮ

(НА ПРИКЛАДІ КОЛОМИЙСЬКОГО РАЙОНУ)

І.Я. Цуцман

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Стаття присвячена музеям Покуття, зокрема музеям Коломийщини, характеристики їх основних музейних експозицій та фондів. Найвизначнішими музеями Покутського краю є Коломийський музей народного мистецтва Гуцульщини і Покуття імені Йосафата Кобринського та музей «Писанка», розташовані в м. Коломия. Визначено провідну роль музеїв в збереженні та популяризації історико-культурної спадщини регіону. Робиться спроба аналізу основних проблем в музейній галузі Покуття. Розглядається потенціал використання музеїв Покутського краю в розвитку внутрішнього і міжнародного туризму.

Ключові слова: музеї, Покуття, Коломийський район, історико-культурна спадщина, експозиція, фонди музею.

Актуальність дослідження. Покуття стає все більш привабливим куточком серед українських та іноземних туристів. Одним із визначальних факторів, що впливають на їх рішення приїхати сюди є самобутня культура та багата історична спадщина. Важливе місце належить музеям. Саме музеї займають вагоме місце у збереженні й дослідженні культурної спадщини, вони є втіленням духовних

устремлень культури, її минулого і сьогодення, виконують функції інституту національної пам'яті, самоідентифікації та ідентифікації України у світовому співтоваристві, зберігають історію і культуру народу як частину світового історико-культурного надбання, слугують джерелом інформації і знань, мають величезний виховний і туристичний потенціал. Окрім того, використання музеїв в туристичній сфері сприяє популяризації того чи іншого регіону і, зокрема, впливає на його розвиток. Тому дослідження діяльності музейних закладів Покутського краю нині набуває важливого значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом посилюється увага вчених і фахівців до вивчення діяльності музейних закладів України й Покутського краю зокрема. Найбільше уваги їм приділяли П. Арсенич [1], В. Любінець [1], О. Ворошук [3], Г. Гуменюк [3], Б. Гаврилів [4], М. Гнатюк [5], В. Ковтун [8], Я. Ткачук [15], О. Іванов [11], В. Петранівський [16], М. Рутинський [16]. Попри це мало уваги приділялось саме аналізу музеїв Покуття, зокрема позначенні місця музеїв Коломийського району в збереженні та популяризації історико-культурної спадщини краю.

Мета роботи – представлення музеїв Коломиїщини (входить до складу Покуття) в якості комплексів для збереження історико-культурної спадщини Покутського краю, а також визначення основних проблем діяльності музейних закладів. В роботі також зроблена спроба розглянути їх місце в культурній сфері регіону.

Виклад основного матеріалу. До Покуття належить територія Снятинського, Городенківського, Глумацького, північно-східна частина Тисменицького, більша частина Коломиїського районів. В кожному адміністративному районі діють чимало музеїв, тому кожен з них вимагає окремого дослідження з означеної точки зору. Спробуємо продемонструвати багатство музейної спадщини на прикладі одного з районів – Коломиїського.

Сьогодні візитною карткою Коломиїщини є музеї. Це підтверджується не тільки великою кількістю найцікавіших представників музейних закладів, а й фондами, які представляють нашу багату історико-культурну спадщину. Туристи можуть відвідати як історико-культурні, так і літературно-меморіальні, краєзнавчі, археологічні, мистецькі та етнографічні музеї.

Скарбницею народних промислів є Коломиїський музей народного мистецтва Гуцульщини і Покуття імені Йосафата Кобринського. Це один з мистецько-культурних закладів Івано-Франківщини, який зберігає і популяризує кращі надбання народу.

Заснований музей у 1926 році. Розміщений у центральній частині

міста Коломия, в колишньому Народному домі, побудованому на кошти української громадськості. Його колекційні збірки налічують близько 50 тисяч одиниць збереження і представляють усі види традиційного народного мистецтва гуцулів та покутян, починаючи з XVII ст. до сьогоденного часу. Проте окремі експонати датовані IV тисячоліттям до Різдва Христового і представляють землеробну культуру, відому в археологічній та історичній науці під назвою «Трипільська» [10, с. 117]. Авторами цих високохудожніх творів були українські гуцули, що населяли високогір'я Українських Карпат – Івано-Франківської, Чернівецької та Закарпатської областей, а також покутями, територія яких розмістилась між річками Прут, Дністер та Черемош.

Експозиція музею розміщена у 18 залах загальною площею 1 тис. м². Твори згруповані за видами народного мистецтва на основі історико-хронологічного і монографічного принципів.

Представлені такі види народного мистецтва: художня обробка дерева (різьба, інкрустація, випалювання); художня обробка металу та шкіри; гончарство; декоративне ткацтво; килимарство; вишиття та одяг. Даний принцип експонування дає можливість простежити етапи розвитку, стильові художні особливості народного мистецтва з XVII ст. до сьогодні, а також побачити пошук нових принципів у трактуванні народної традиційності. В дослідженні даних проблем важливу роль відіграє виставкова діяльність музею.

Є в музеї невелика збірка музичних інструментів: цимбали, скрипка, сопілки, флюяра, трембіта, дуди, дрімби, орнаментовані різними візерунками. Художня обробка металу представлена в експозиції музею побутовими предметами: люльками, лускоріхом, гольником, кресалом, а також прикрасами чоловічого та жіночого вбрання: згардами, пряжками, перснями, чепрагами, топірцями, палицями. Виконані ці предмети в ХІХ – на початку ХХ ст. на Косівщині. Серед них вироби відомих майстрів Н. Ребенчука з Яворова, В. Самокищука із Соколівки та В. Іванійчука з Жаб'я. Увагу відвідувачів привертає барвіста кераміка гончарів з Косівщини та Коломиї: пічні кахлі та посуд, миски, свічники, колачі, збанки, тарілки, вазони тощо. Це роботи гончарів з Косова, Кутів та Коломиї – найбільших осередків художньої кераміки. Кераміку декоровано рослинними мотивами, поєднаними з різними фігурами та зображеннями тварин, а також цікавими сюжетними композиціями – життя та побуту: «У млині», «Половання на оленя», «В корчмі», «Народні музиканти». Загальний колорит розписів світлий. Зелений, жовтий та коричневі кольори орнаменту поєднуються з білим тлом [9, с. 17].

Основна частина Коломийського музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття – це зали, де виставлено експонати для огляду. Експозиція – то обличчя музею. Тут показано все краще, найхарактерніше для історії розвитку народного мистецтва. Однак, крім експозиції, в музеї є ще й фонди, або запасні приміщення, де

зберігається основна частина творів народного мистецтва, котрі з різних причин не виставлено для загального огляду. Колекція, що зберігається у фондах, надзвичайно цінна. Тут зібрано речовий матеріал, пов'язаний безпосередньо з історією Гуцульщини та Покуття. Більшість фондів експонатів розкривають життя і творчість народних майстрів Гуцульщини ХІХ – початку ХХ ст. У фондах музею зібрано твори найвідоміших народних майстрів як то представників родини Шкрібляків, В. Девдюка, комплекти печей О. Бахматюка, П. Кошака, а також твори багатьох сучасних народних майстрів [9, с. 32].

Щорічно тут відбувається від 8 до 12 виставок, дві з яких, вже традиційно, розкривають фондіві музейні збірки, які через обмеженість експозиційного простору не доступні постійному відвідувачеві. Така методика виставкової діяльності дає можливість відкривати перед широкою громадськістю унікальні музейні колекції та знайомити її з сучасним народним і професійним мистецтвом України та зарубіжжя.

З 2000 року в експозиції музею розгорнуто постійну діючу виставку сакрального мистецтва, на якій представлені твори іконопису та народних образів. Їх гармонійним доповненням виступає дерев'яна сакральна пластика.

У 2002 році в музейній експозиції відтворено меморіальну кімнату громадсько-політичного діяча, письменника Андрія Чайковського, політична та письменницька спадщина якого в радянський час була заборонена.

Музей є науково-освітнім закладом, основним завданням якого є:

– вивчення та розкриття творчості народних майстрів Гуцульщини та Покуття з найдавніших часів до наших днів;

– вивчення художньої, історичної, наукової та пізнавальної цінності фондів музею;

– проведення наукових розвідок, наукових відряджень та експедицій;

– написання тематико-експозиційних планів, наукових звітів, науково-методичних розробок по музеєзнавству;

– координація науково-дослідної роботи з іншими науковими закладами, залучення до науково-дослідної роботи спеціалістів відповідного профілю.

У структурі музею знаходяться три відділи, які працюють на правах окремих музеїв. З 1970 р. сюди належить Косівський музей народного мистецтва та побуту, заснований на базі приватної збірки талановитого художника, скульптора, мистецтвознавця та етнографа Євгена Сагайдачного.

З січня 2007 року до базового музею в Коломиї приєднано Яремчанський музей етнографії та екології Карпатського краю (у минулому – музей партизанської слави та визвольних змагань).

Візитною карткою Коломиї є єдиний в світі музей «Писанка», де зібрано біля 12 тис. екземплярів писанок з України та світу [11, с. 8].

Архітектурна споруда виконана у формі яйця – писанки як оригінальної і своєрідної реклами музею. Уні-

кальний музей писанки приваблює відвідувачів з усіх країн. Урочисте відкриття музею «Писанка» відбулося 23 вересня 2000 р., під час X Міжнародного гуцульського фестивалю.

Тут зібрані зразки писанкових розписів з різних регіонів України: Гуцульщини, Покуття, Буковини, Лемківщини, Бойківщини, Опілля, Поділля, Полісся, Подніпров'я, Слобожанщини та Причорномор'я. Окремий розділ у музейній експозиції займає писанка, створена українцями, що проживають на різних континентах світу [13, с. 3].

Оскільки у традиціях культур багатьох народів світу яйце також вважалося найдавнішим символом життя, його прикрашали та використовували у найрізноманітніших обрядах, тому окреме місце в музейній експозиції посіли писанки та декоративні яйця з Білорусі, Польщі, Чехії, Словаччини, Румунії, Франції, Данії, Китаю, Індії, Аргентини, Канади, США, Ізраїлю, Шрі-Ланки, Пакистану та Єгипту [11, с. 6].

Унікальність музею не лише в тому, що його виконано у формі яйця, висота якого становить 14 м., діаметр – 10 м. Приміщення виготовлене повністю з кольорового скла, загальна площа вітражу становить понад 600 м². До речі, воно не має даху! Зовнішнє оздоблення виконано у тривимірному просторі. Експозиція музею відображає орнаментальне, композиційне, колористичне багатство народної поліхромної графіки [8, с. 78].

Важливою ділянкою роботи в музеї є організація фестивалів, семінарів, конференцій та круглих столів,

на яких порушуються проблеми з питань розвитку народних традицій у відповідності з вимогами часу.

В полі зору музеїв стоять питання, пов'язані із станом сучасного професійного мистецтва, його завдань та популяризації. Тому музейні збірки систематично поповнюються і кращими зразками творів образотворчого мистецтва.

Щорічно музей відвідують 200-250 тисяч гостей як з України, так із за кордону [15].

Цікавим є також музей історії міста Коломиї, діяльність якого спрямована на відродження і розвиток культури української нації та культур національних меншин, які проживають в Коломиї, на реалізацію прав громадян на доступ до культурних цінностей і історичної спадщини.

Експозиції створюються в міру комплектування фондів матеріалами, що дають можливість в повній мірі висвітлити окремо взяті теми. Якщо ви відвідаєте музей то відкриєте для себе такі сторінки історії Коломиї як «Німецькі колонії Коломиї»; «Освіта Коломиї кінця XIX – першої половини XX ст.»; «Економіка і торгівля міста в XIX–XX ст.»; «З історії єврейської громади міста»; «З історії українських етнічних земель сучасної Польщі до 1944 р.» й ін. [8, с. 113].

Іншими музеями Коломийського району є:

- Історико-краєзнавчий музей О. Довбуша в с. Печеніжин. Музей відкрито на батьківщині легендарного опришківського ватажка Олексі Довбуша у 1971 р. 1980 р. будинок став непридатним для користування.

Музей було перенесено до селищного будинку культури, де він зайняв дві кімнати. Пам'ятну дошку передано на збереження музею. З 2004 р. музей розміщено в чотирьох кімнатах колишнього будинку побуту селища. Експозиція музею висвітлює історію селища від найдавніших часів до наших днів. Зібрано багато предметів побуту, знарядь, якими користувались наші предки у повсякденному житті, предмети одягу тощо. Експонати і стенди, копії картин та скульптур окремої, найбільшої кімнати присвячені висвітленню теми «Опришківство. Олекса Довбуш - найвідоміший опришківський ватажок»;

- Краєзнавчий музей флори і фауни Карпат (Княздвірський заказник) в с. Княздвір. Краєзнавчий музей флори і фауни Карпат розташований на території Княздвірського заказника. Тут можна ознайомитись з історією краю, породами рідкісних і зникаючих тварин, птахів та рослин Прикарпаття. Є цікаві і різноманітні колекції рідкісних комах, зразків деревно-чагарникових порід, корисних копалин, експозиція «Витвори природи». Основною метою унікального ботанічного державного заказника «Княздвір» є збереження в природному стані рідкісного в Україні та одного з найбільших в Європі насадження тису ягідного, що має наукову і практичну цінність. В 1913 р. тут налічувалося понад 20.000 дерев і кущів тису ягідного, 1914 р. ця територія стала заповідною, а в 1974 р. було поновлено статус заповідної території;

- Центр гумору «Весела оселя» в м. Коломия. Перший і єдиний в

Україні музей гумору «Весела оселя» є складовою центру гумору, який відкрив 11 серпня 2001 р. у м. Коломиї Івано-Франківської області відомий письменник-гуморист, заслужений артист України Микола Савчук. Багато ілюстрацій створив карикатурист Ігор Бежук. «Весела оселя» має велику збірку українського, а частково й світового, гумору, сатири, карикатури. Є тут жартівливі сувеніри й фотографії; альбоми гумористичних гральних карт, візитівок, календариків, посвідчень, банкнот; карикатурні листівки; жартівлива карта України, смішний годинник, пластикова фігура знаменитого ЕКО. Є також «Зелена будка» з шаржами на світових політиків і оригінальними смішними листівками країн світу [12];

- Громадський музей села Вербіж в с. Нижній Вербіж;

- Літературний музей ім. Мирослава Ірчана, с. П'ядики. Музей налічує 114 оригінальних експонатів. Приміщення музею складається з трьох кімнат. Серед експонатів музею особливої уваги заслуговують літературні видання «Бунтар» та «Ціна крові», автором і перекладачем яких є сам Мирослав Ірчан, фотографії, які відображають життєвий шлях Мирослава Ірчана;

- Краєзнавчий музей ім. Леся Гринюка, с. Воскресінці. В музеї діють такі експозиції: з життя та творчості видатних людей; з побуту та етнографії; з визвольної боротьби українського народу;

- Музей старовинного Покуття «Просвіта», м. Коломия. Тут знаходиться приватна колекція старо-

житностей Покуття: нумізматики, боністики, одяг, побутове, військове знаряддя та багата іншого;

- Приватний етнографічний музей «Просвіти» Р. Яворського, м. Коломия, тут розміщено надзвичайно цікаве зібрання старожитностей краю. Особливістю виставки старожитностей є також і те, що кожна річ відреставрована, дбайливо доглянута і працює.

Як бачимо, Коломийщина має значну кількість музейних закладів. Найголовнішою особливістю діяльності музеїв є збирання, вивчення і створення на їх основі експозицій, що вивчають та експонують першоджерела або оригінали, тобто пам'ятки, які безпосередньо пов'язані з життям людського суспільства. За цією ознакою музеї близькі до науково-дослідних установ, які також вивчають (у своїх аспектах) першоджерела [15, с. 442].

Специфіка музеїв Коломийського району виявляється також у тому, що в їхній діяльності науково-дослідній і освітній функції тісно поєднуються. Збираючи першоджерела, створюючи таким чином джерельну базу для наукових досліджень і проводячи власні дослідження, музеї водночас займаються широкою популяризаторською діяльністю.

На жаль, слід відмітити, що потужні музейні фонди Коломийського району не використовуються повною мірою, в зв'язку з наявністю ряду значних проблем в даній галузі. Однією з основних причин є брак актуальних інформаційних й інтелектуальних технологій та в значній мірі недо-

статність відповідного фінансування галузі.

До значних проблем слід віднести недосконалість законодавчої бази в сфері музейної справи, недостатність експозиційних площ, відсутність надійної системи обліку і зберігання музейних фондів, неналежний рівень охорони музейних експонатів, недостатній рівень кадрового та інформаційного забезпечення та інше. У фондах музеїв (прикладом може бути Коломийський музей народного мистецтва Гуцульщини і Покуття імені Йосафата Кобринського) зберігається близько 90 % історичних пам'яток, але через брак експозиційних площ в основних експозиціях представлено лише 8-10 % фондів.

Одними з найактуальніших завдань для музеїв Коломийського району є впровадження у роботу музеїв комп'ютеризації і автоматизації обліку музейних експонатів, оцифрування найбільш цінних пам'яток культури і мистецтва.

За допомогою нових технологій сьогодні можна сформувати розвинену інформаційно-комунікаційну структуру, що містить у собі не лише комп'ютеризацію й інформатизацію музею, але й систему постійно діючих комунікативних зв'язків та інформаційного обміну в межах держави й глобальних мережних альянсів і партнерств.

Засобом популяризації регіону є різні заходи для залучення відвідувачів до музеїв. Одним із таких прикладів такого заходу є Ніч музеїв – міжнародна акція, яка дозволяє оглянути музейні експозиції вночі, звичайно

приурочена до Міжнародного дня музеїв. У Європі в цю ніч більшість музеїв відкрито для відвідувачів після заходу сонця і майже до ранку, вхід – безкоштовний. Основна мета акції – зробити музеї більш доступними для широкої громадськості, залучити до музеїв молодь, показати ресурс, можливості, потенціал сучасних музеїв. Музеї можуть пропонувати цікаві програми для відвідувачів, проводити лекції, організовувати тематичні вечори, виставки, освітні акції тощо.

Іншими засобами популяризації музейної спадщини є висвітлення діяльності музеїв у ЗМІ, у наукових фахових виданнях та створення музеями своїх власних часописів. Деякі музеї видають власні збірники, але, як правило, малими тиражами та не регулярно.

Ще одним кроком до успішного функціонування музейних закладів є розробка законодавства щодо стимулювання меценатської діяльності та сприяння поповненню національних колекцій. Тут варто взяти за приклад сучасну законодавчу базу Франції, де Закон «Про меценатство, асоціації і фонди» (на сьогоднішній день французьке законодавство в цій сфері вважається одним з кращих в світі) передбачає наступні правила:

- скорочення без обмеження в часі до 90 % обсягів соціальних податків з підприємства за придбання в іноземців на користь держави творів мистецтва, що являють собою значну цінність;

- скорочення до 90 % обсягів податків за придбання цінного мистецького твору, який знаходиться у

Франції з тією умовою, що він має і надалі перебувати на території країни (не менше ніж 50 наступних років);

- національні скарби не оподатковуються [2].

Результати проведеного аналізу музейної спадщини Покуття дають змогу впевнено зробити висновок про забезпеченість регіону музейними закладами, які відкривають багато нових можливостей для організації і успішної реалізації різних заходів, фестивалів, виставок, зустрічей тощо. Таким чином визначено величезну роль музеїв в збереженні та популяризації історико-культурної спадщини регіону. Так, саме музеї є нашою скарбницею історичної та культурної спадщини, а музейні експонати – носіями безцінної інформації про історію та культуру краю. Окрім того, музеї відіграють важливу роль у формуванні і популяризації національної ідеї та загальнолюдських гуманістичних цінностей.

Незважаючи на беззаперечну значущість цих закладів, на сьогодні їхній потенціал використовується лише частково.

Висновки. Підсумовуючи, слід зазначити, що Покуття, зокрема Коломийщина, володіє значною кількістю музеїв, які не використовуються належним чином для популяризації регіону як всередині країни, так і на світовому рівні.

На жаль, музеї не належать до пріоритетів гуманітарного розвитку України, ставлення до них як до чогось другорядного характерне практично для всіх прошарків і щаблів українського суспільства. Одним із

шляхів вирішення цього питання є вивчення музейної спадщини окремих куточків нашої держави, зокрема і Покутського краю, а також надання їм належної ролі в збереженні історико-культурної спадщини. Такі публікації розкривають нові грані руху за збереження культурної спадщини краю. Також це сприятиме їх популяризації, що призведе до залучення якнайширших верств населення до національного історико-культурного надбання, розвитку внутрішнього і міжнародного туризму. Обсяг наукової статті не дозволяє повністю розкрити те величезне за обсягом і значенням багатство музейних фондів Покутського краю. Тому подальша робота у цьому напрямку буде проводитися.

Література

1. Арсенич П. Пам'ятки історія та культури Івано-Франківщини / П. Арсенич, В. Любінець // Історико-культурна спадщина Прикарпаття : Науковий збірник. – Івано-Франківськ, 2006. – С. 354–377.
2. Вовк Г. С. Меценатство во Франції. Ініціативи Міністерства культури и комунікацій / Г. С. Вовк : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://infoculture.rsl.ru/NIKLib/althome/news/KVM_archive/articles/2010/05-06/2010-05-06_r_kvm-s4.pdf
3. Ворошук О. Гуцульське музейництво в екскурсійній діяльності / О. Ворошук, Г. Гуменюк // Україна. Галичина. Гуцульщина: історія, політика. – Коломия, 2009. – С. 39–42.
4. Гаврилів Б. Пам'ятки історії та культури Івано-Франківщини : Історико-краєзнавчі дослідження / Б. Гаврилів, М. Гаврилів. – Івано-Франківськ, 2001. – 96 с.

5. Гнатюк М. З історії музейної справи в Галичині / М. Гнатюк // Краєсою гір натхненні: Народне мистецтво Гуцульщини і Покуття, к. XIX – поч. XX ст. Майстри, школи, музеї : Зб. нарисів і статей. – Івано-Франківськ, 2010. – С. 139–148.

6. Дутчак О. Пам'яткоохоронна діяльність на Прикарпатті у 30-х рр. XIX – 30-х рр. XX ст.: історіографічний аспект / О. Дутчак // Рекреаційний потенціал Прикарпаття: історія, сучасний стан, перспективи: матеріали науково-практичної конференції. – Івано-Франківськ, 2010. – Вип. 2. – С. 94–104.

7. Історико-культурна спадщина Прикарпаття. Науковий збірник на пошану Петра Арсенича з нагоди його 70-річчя та 45-річчя історико-краєзнавчої діяльності. – Івано-Франківськ : Нова зоря, 2006. – 568 с.

8. Ковтун В. Коломия з минулого в сьогодення / В. Ковтун. – Коломия : Вік, 2003. – 160 с.

9. Коломийський музей народного мистецтва Гуцульщини та Покуття, Коломия, 2005. – 39 с.

10. Коломийський музей народного мистецтва Гуцульщини. – К. : Мистецтво, 1991. – 208 с.

11. Коломийщина в культурній спадщині / [автор проекту О. Іванов]. – Тернопіль : Наш Світ, 2008. – 14 с.

12. Музей гумору «Весела оселя» : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kolomyya.org/cultpub/vesela_oselya.htm

13. Музей «Писанка» [Текст] / [авт. тексту Я. Ткачук]. – Коломия : Коломийська друкарня ім. Шухевича, 2007. – 8 с.

14. Національний музей народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Кобринського [Текст] / [ред. та упоряд. Б. Ткачук; відп. за вип. А. Ємчук]. – Коломия, 2011. – 59 с.

15. Національний музей народного мистецтва Гуцульщини та Покуття. Історична довідка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hutsul.museum/>

museum/history/overview/

16. Петранівський В. Туристичне краєзнавство / В. Петранівський, М. Рутинський. – К. : Знання, 2006. – 575 с.

17. Про внесення змін до Закону України «Про музеї та музейну справу» : [Електронний ресурс]: Закон України [Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 5, ст. 45] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1709-17>.

18. Про затвердження переліку музеїв, в яких зберігаються музейні колекції та музейні предмети, що є державною власністю і належать до державної частини Музейного фонду України : [Електронний ресурс]: постанова України [прийнято Кабінетом Міністрів України від 6 червня 2000 р. № 1805-III]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/209-2000-%D0%BF>.

19. Про музеї і музейну спадщину : [Електронний ресурс] : Закон України [Вводиться в дію Постановою ВР № 250/95-ВР від 29.06.95, ВВР, 1995, № 25, ст. 192]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80>.

Tsutsman I.Ya. MUSEUMS OF POKUTTYA AND THEIR PLACE IN THE PRESERVATION OF HISTORICAL AND CULTURAL HERITAGE OF THE REGION (BY THE EXAMPLE OF KOLOMYYA DISTRICT).

The article is devoted to the museums of Pokuttya, especially the museums of Kolomyya region and characterization of their major museum exhibitions and stocks. The most famous museums in Pokuttya are the Kolomyya Museum of Folk Art of Hutsulshchyna and Pokuttya named after Jehoshaphat Kobrynsky and the museum «Pysanka» located in Kolomyya. The leading role of museums in preserving and promoting cultural

heritage of the region is determined. An attempt to analyze the main problems in the museum sphere Pokuttya is made. The potential of museums of Pokuttya region in the development of domestic and international tourism is considered.

Keywords: museums, Pokuttya, Kolomyya district, historical and cultural heritage, exhibition, museum stocks.

Цуцман І.Я. МУЗЕИ ПОКУТТЯ И ИХ МЕСТО В СОХРАНЕНИИ ИСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ КРАЯ (НА ПРИМЕРЕ КОЛОМЫЙСКОГО РАЙОНА). Стаття посвящена музеям Покуття, в частности музеям Коломыйского района, характеристике их основных музейных экспозиций и фондов. Крупнейшими музеями Покутского края являются Коломыйский музей народного искусства Гуцульщины и Покуття имени Иосафата Кобринского и музей «Писанка», расположенные в г. Коломыя. Определена ведущая роль музеев в сохранении и популяризации историко-культурного наследия региона. Делается попытка анализа основных проблем в музейной сфере Покуття. Рассматривается потенциал использования музеев Покутского края в развитии внутреннего и международного туризма.

Ключевые слова: музеи, Покутье, Коломыйский район, историко-культурное наследие, экспозиция, фонды музея.